

Učebné osnovy:	Etická výchova
Ročník:	7.
Počet hodín :	1+0 hodín týždenne, spolu 33 hodín ročne
ŠVP:	Štátny vzdelávací program pre 2. stupeň ZŠ v Slovenskej republike
ŠkVP:	Základná škola – 2. stupeň Základná škola Jána Hollého s Materskou školou Madunice
Stupeň vzdelania:	ISCED 2 – nižšie sekundárne vzdelanie
Forma štúdia:	Denná
Vyučovací jazyk:	Slovenský

ETICKÁ VÝCHOVA

ÚVOD

Vzdelávací štandard nepredstavuje iba súhrn katalógov, ktoré stanovujú výkony a obsah vyučovacieho predmetu, ale je to predovšetkým program rôznych činností a otvorených príležitostí na rozvíjanie individuálnych učebných možností žiakov.

Vzdelávací štandard pozostáva z charakteristiky predmetu a základných učebných cieľov, ktoré sa konkretizujú vo výkonovom štandarde. Je to ucelený systém výkonov, ktoré sú vyjadrené kognitívne odstupňovanými konkretizovanými cieľmi – učebnými požiadavkami. Tieto základné požiadavky môžu učitelia ešte viac špecifikovať, konkretizovať a rozvíjať v podobe ďalších blízkych učebných cieľov, učebných úloh, otázok, či testových položiek.

K vymedzeným výkonom sa priraduje obsahový štandard, v ktorom sa zdôrazňujú pojmy ako kľúčový prvok vnútornej štruktúry učebného obsahu. Učivo je v ňom štruktúrované podľa jednotlivých tematických celkov. Je to základ vymedzeného učebného obsahu. To však nevyklučuje možnosť učiteľov tvorivo modifikovať stanovený učebný obsah v rámci školského vzdelávacieho programu podľa jednotlivých ročníkov.

Vzdelávací program pre predmet etická výchova má svoje špecifiká. Jedným z nich je rozvíjanie komunikačných a sociálnych spôsobilostí, ktoré sa orientujú na postoje k životným situáciám a ku konkrétnym prejavom prosociálneho správania. Nadobudnuté vedomosti, spôsobilosti a zručnosti sú predpokladom kritického myslenia, diskusie a hodnotiacich postojov. V etickej výchove sa stávajú prostriedkom, od ktorého sa odvíja požadované správanie.

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Hlavnou funkciou povinnej voliteľného predmetu etická výchova v nižšom strednom vzdelávaní je osobnostný a sociálny rozvoj žiakov s vlastnou identitou a hodnotovou orientáciou, v ktorej významné miesto zaujíma prosociálne správanie. Pri plnení tohto cieľa sa primárne využíva zážitkové učenie, riadený rozhovor, diskusia, simulačné hry, ktoré popri informáciách účinne rozvíjajú mravný úsudok, rozlišovanie dobra od zla, orientáciu v etických dilemách dnešnej spoločnosti. Jej súčasťou je rozvoj sociálnych spôsobilostí ako napr. otvorená komunikácia, empatia, asertivita, pozitívne hodnotenie iných a pod. Podieľa sa na primárnej prevencii porúch správania a učenia. Žiaci sú vedení k harmonickým a stabilným vzťahom v rodine, v kolektíve spolužiakov i v iných sociálnych skupinách.

V nižšom strednom vzdelávaní vedieme žiakov k reflexii a prehodnocovaniu svojho správania i správania iných, vzhľadom na cieľovú rovinu etickej výchovy, ktorou je sociálne rozvinutý človek a spolupracujúce spoločenstvo. Preto sa etická výchova javí ako predmet, ktorý pripravuje pôdu pre ostatné výchovy, ktoré súvisia s uplatnením sa nielen v konkrétnych osobných vzťahoch žiaka, ale aj v jeho pripravenosti žiť pre spoločné dobro s inými ľuďmi a pre iných.

CIELE PREDMETU

Žiaci:

- osvoja si základné postoje, ktoré podmieňujú kultivované medziľudské vzťahy,
- nadobudnú spôsobilosť na pochopenie a rešpektovanie najvyššej hodnoty, ktorou je život človeka a všetko, čo vedie k jeho rozvoju,
- získajú spôsobilosti, ktorými posilnia sebaúctu a hodnotenie iných,
- získajú spôsobilosti pri vyjadrovaní svojich citov a nadobudnú úctu k citovému životu iných,
- naučia sa participovať na živote spoločnosti (triedy, školy, regiónu, klubu, mesta),
- zdôvodnia dôležitosť nezávislosti od vecí, drog, médií,
- naučia sa kriticky myslieť, kultivovane diskutovať a akceptovať názory iných,
- ocenia prvky prosociálneho správania v rodine, v žiackom kolektíve i v iných sociálnych skupinách,
- nadobudnú spôsobilosť pochopiť svoju sexuálnu identitu, hodnotu priateľstva, lásky, manželstva a rodiny,
- osvoja si pozitívny postoj k postihnutým, chorým a iným ľuďom, ktorí potrebujú zvýšené porozumenie a pomoc,
- zdôvodnia dôležitosť stanovenia si životných cieľov, etických hodnôt a zachovávanía spoločensky uznávaných noriem.

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

Objavovanie vlastnej jedinečnosti a identity

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 7. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none">✓ zdôvodniť význam poznania silných a slabých stránok osobnosti,✓ vystihnúť svoje silné a slabé stránky,✓ dokázať vyjadriť svoj názor,✓ prejaviť sebaúctu a zdravé sebavedomie,	<p>dôstojnosť ľudskej osoby</p> <p>sebaúcta, zdravé sebavedomie</p> <p>sebaprijatie</p> <p>úcta k iným</p>

Byť sám sebou, vedieť obhájiť svoje práva a názory

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none">✓ zdôvodniť význam asertivity v každodennom živote,✓ charakterizovať asertívne techniky,✓ vysvetliť pojem manipulácia a asertívne právo,✓ simulovať príklady presadenia sa v rôznych situáciách,✓ prezentovať príklady riešenia konfliktov,	<p>asertivita</p> <p>asertívne techniky, asertívne práva, manipulačné poverky manipulácia a tlak skupiny</p>

Prosociálnosť ako zložka vlastnej identity

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none">✓ formulovať zásady prosociálneho správania,✓ vysvetliť vzťah asertivity a prosociálneho správania,✓ opísať pojmy: vlastná identita, rešpekt, nezávislosť, ponúkanie a prijímanie slobody, vernosť záväzkom,✓ zdôvodniť potrebu zodpovednej slobody v živote jednotlivca,✓ diskutovať o prosociálnom správaní v triednom kolektíve,✓ konkretizovať rôzne prejavy rešpektu,	nezávislosť a rešpekt identita osobnosti a jej rozvoj sloboda, zodpovednosť, vernosť – vytrvalosť prijatie záväzkov tolerancia a rešpekt

Etické aspekty vzťahu vo vlastnej rodine

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none">✓ vymedziť vlastné práva a povinnosti v rodine,✓ vysvetliť potrebu pozitívneho hodnotenia, empatie, asertivity a tvorivosti v rodinnom prostredí,✓ realizovať projekt – „jeden deň v mojej rodine“,✓ diskutovať o možnostiach prosociálneho správania v rodine,✓ naplánovať si konkrétnu iniciatívu na budovanie vzťahov v rodine,	rodina, v ktorej žijem komunikačné zručnosti v rodine sociálne zručnosti v rodine tolerancia a rešpektovanie autority súrodenecké vzťahy

Etické aspekty integrovania sexuálnej zrelosti do kontextu osobnosti

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none">✓ zdôvodniť potrebu vnímania sexuality ako hodnoty,✓ diskutovať o otázkach sexuality slobodne a s úctou,✓ prejaviť pozornosť a empatiu voči opačnému pohlaviu,✓ vysvetliť počatie a prenatálny život človeka,✓ rozlíšiť medzi pohlavnou zrelosťou a pripravenosťou stať sa rodičom,✓ zhodnotiť význam priateľstva a lásky medzi mužom a ženou,✓ vysvetliť príčiny a riziká predčasného sexu,✓ opísať prejavy, príčiny a dôsledky pohlavných chorôb a AIDS,✓ poukázať na dôležitosť osobného vzťahu k sexuálnemu partnerovi,	<p>sexuálna identita</p> <p>vzťahy medzi chlapcami a dievčatami</p> <p>priateľstvo a láska</p> <p>počatie a prenatálny život človeka</p> <p>pohlavná zrelosť a pripravenosť na rodičovstvo</p> <p>predčasný sex</p> <p>pohlavné choroby a AIDS</p> <p>sexualita – súčasť integrity človeka</p>

Vzťah k chorým, starým, zdravotne a sociálne znevýhodneným ľuďom

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none">✓ prejaviť pochopenie pre starých a chorých ľudí,✓ zdôvodniť potrebu komunikácie s nimi,✓ diskutovať o prínose starých, chorých a postihnutých ľudí pre spoločnosť,✓ navrhnúť projekt osobnej účasti ľuďom odkázaným na pomoc.	<p>sociálna empatia</p> <p>vzťah k chorým, starým, zdravotne a sociálne znevýhodneným</p> <p>obmedzenia a prednosti v chorobe a v starobe</p> <p>odlišnosti a generačné rozdiely</p>